

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Кж-07-000 087
Бања Лука, 13.11.2007. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу које чине судија мр Вељко Икановић, као предсједник вијећа, те судије Слободан Милашиновић и Војислав Димитријевић, као чланови вијећа, уз учешће записничара Софије Рибич, у кривичном предмету против оптужених С. Л. и Д. Н., због кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, одлучујући о жалби Окружног тужилаштва Бања Лука, изјављена против пресуде Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-К-06-000 074 од 19.2.2007. године, након јавне сједнице вијећа одржане дана 13.11.2007. године, у присуству Републичког тужиоца Светлане Брковић, оптужених и њиховог браниоца Н. Б., донио је истог дана,

Р Ј Е Ш Е Њ Е

Уважава се жалба Окружног тужилаштва Бања Лука, пресуда Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-К-06-000 074 од 19.2.2007. године укида и одређује одржавање претреса пред Врховним судом Републике Српске.

О б р а з л о ж е њ е

Пресудом Окружног суда у Бањој Луци број: 011-0-К-06-000 074 од 19.2.2007. године оптужени С. Л. и Д. Н., а на основу члана 290. став 1. тачка в) Закона о кривичном поступку (у даљем тексту: ЗКП), ослобођени су од оптужбе да су, као саизвршиоци, починили кривично дјело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. Кривичног закона Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (у даљем тексту: КЗ СФРЈ). Сходно члану 108. став 4. ЗКП-а оштећени су са имовинскоправним захтјевима упућени на парнични поступак, а сходно члану 100. став 1. ЗКП-а трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава.

Против те пресуде жалбу је, благовремено, изјавио Окружни тужилац у Бањој Луци који пресуду побија због битне повреде одредаба кривичног поступка и због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, са приједлогом да се жалба усвоји и побијана пресуда укине и одреди одржавање главног претреса пред другостепеним судом.

У одговору на жалбу бранилац оптужених Н. Б., адвокат из Б. Л., предложио је да се жалба Окружног тужиоца у Бањој Луци одбије као неоснована.

На сједници вијећа Републички тужилац је изложила жалбу Окружног тужиоца у Бањој Луци, те је остала код изнесеног приједлога. Бранилац оптужених је изложио одговор на жалбу Окружног тужиоца, те је остао код изнесеног приједлога, са чиме су се сагласили и оптужени.

Испитујући првостепену пресуду у оном дијелу који се жалбом побија, а у смислу одредбе члана 312. Закона о кривичном поступку, овај суд је одлучио као у изреци овога рјешења из сљедећих разлога:

Жалба Окружног тужиоца у Бањој Луци налази да је изрека пресуде противрјечна разлозима пресуде, односно у пресуди нису наведени разлози о одлучним чињеницама, у чему би се састојала битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а и да је суд, током главног претреса, неправилно примијенио и одредбе процесног закона, у чему би се састојала битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 2. ЗКП-а.

Побијана пресуда је донесена уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а јер не садржи разлоге о одлучним чињеницама, а дати разлози су противрјечни изреци пресуде, због чега се ни чињенично стање, за сада, не може прихватити као правилно и потпуно утврђено.

Наиме, у изреци пресуде се као основ за ослобађање од оптужбе наводи члан 290. тачка в) ЗКП-а, дакле, ако није доказано да је оптужени починио кривично дјело за које се оптужује. Да би суд донио ослобађајућу пресуду по овом основу он мора да разјасни и утврди све чињенице које су од значаја за постојање или непостојање бића кривичног дјела које је предмет оптужбе или неког другог кривичног дјела. Тек кад утврди да није доказано да није учињено дјело које се оптуженом ставља на терет по опису и оптужници онда суд може донијети одлуку којом се оптужени ослобађа од оптужбе јер није доказано да је оптужени починио дјело за које се оптужује. У противном могло би се радити о непотпуно, а некад и погрешно утврђеном чињеничном стању.

Из образложења побијане пресуде (страна 9. пасус 4. и даље), анализирајући све изведене доказе, произилази становиште суда да није доказано, изван стандарда разумне сумње, да су оптужени С. Л. и Д. Н. починили кривично дјело које им се оптужницом ставља на терет, па је стога донио пресуду којом се оптужени ослобађају од оптужбе. Претходно је првостепени суд правилно утврдио елементе бића кривичног дјела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези члана 22. КЗ СФРЈ, које се оптуженима оптужницом ставља на терет. Наиме, ради се о поступању противно одредби члана 3. став 1 тачка 1. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за вријеме рата од 12.8.1949 године, те одредби члана 4. став 2. тачка а) Допунског протокола Конвенције од 8.6.1977. године, и то тако што је радњама оптужених и других идентификованих и неидентификованих лица извршено лишење живота више лица, наношење тешких тјелесних повреда и силовање, чиме би било почињено кривично дјело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. у вези са чланом 22. КЗ СФРЈ.

Приликом оцјене да ли је првостепени суд заиста починио битну повреду одредаба кривичног поступка, на коју је указано жалбом и овај суд је узео у обзир елементе бића кривичног дјела које се оптуженом предметном оптужницом ставља на терет.

Између изреке пресуде и њених разлога (у образложењу пресуде потребно је, а у смислу члана 296. став 9. ЗКП-а, особито навести из којих је разлога наведених у члану 290. ЗКП-а оптужени ослобођен од оптужбе) постоји противрјечност у погледу одлучних чињеница (оптужени се према изреци пресуде ослобађа од оптужбе по основу члана 290. тачка в) ЗКП-а) због чега се правилност пресуде не може испитати чиме је учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а, на коју се жалбом Окружног тужиоца с правом указује и због чега се пресуда мора укинути.

Ради се о одлучним чињеницама о којима су изостали разлози, а према законској одредби битна повреда одредаба кривичног поступка, између осталог, постоји ако у пресуди нису садржани разлози о одлучним чињеницама.

Правилно се указује жалбом да су изостали разлози који су довели првостепени суд до закључка да није доказано да су оптужени у релевантном времену и простору извршили кривично дјело за које су оптужени. За овакву одлуку првостепени суд за чињеничну подлогу првенствено узима исказе оштећених као свједока, других свједока и оптужених као свједока, објективно налазећи да је кривично дјело ратног злочина заиста почињено инкримисаног дана. Према утврђењу првостепеног суда оптужба није доказала да су оптужени Л. и Н., заједно са С. В., Ж. Ј., Ж. С. и још два непозната лица и да је постојао заједнички договор између оптужених и других лица који се спомињу у изреци пресуде (постојању претходног договора није битан елемент предметног кривичног дјела) и да су једино свједокиње С. В.1 и С. Р. на главном претресу препознале оптуженог С. Л. као једно од лица које је критичне вечери било најприје у кући Р., а затим и у кући Т., при чему је свједокиња С. В.1 50%, а свједокиња С. Р. 100% сигурана у идентитет оптуженог Л. Међутим, по мишљењу првостепеног суда, околности под којима су ове свједокиње препознале оптуженог С. Л. (препознавање вршено у судници, на главном претресу, у којој су се налазили само оптужени и радници судске полиције у униформама, судско вијеће, бранилац, тужилац и записничар), не могу довести до несумњивог закључка да је заиста оптужени С. Л. лице које је у поткровљу куће Р., заједно са још једним лицем и уз пријетњу пиштољем, присилио оштећене Р. да сиђу у приземље куће, да је он пронашао оштећену С. у кући њеног стрица и одвео је до осталих лица и да је он стајао изнад свекрве свједокиње Е. (свекрва свједокиње је била Е. Т.) у кући Т. При анализирању исказа горе наведених свједока, а посебно свједокиње С. Р. првостепени суд пропушта да цијени цјелокупно понашање оптужених, а посебно оптуженог С. Л., када овај оптужени по други пут присиљава, уз пријетњу пиштољем, оштећену С. Р. да сиђе, сада са спрата куће свога стрица С. Р.1, након чега је силована од стране више лица у присуству оптуженог Л., те касније понашање оптуженог Л., у чијем је присуству ова свједокиња поново силована, и на чију интервенцију се прекида даље силовање ове свједокиње.

Ни анализом исказа свједока М. М., који није видио да су оптужени улазили у кућу Р. или да је оптужени Л. улазио у кућу Т. наводећи такође да су се оптужени повремено удаљавали од њега али да се претходно чула пуцњава, вика и галама из правца поменутих кућа и да за вријеме одсуства оптужених које је могло трајати 5 до 6 минута није чуо пуцњаву нити галаму, првостепени суд није могао доћи до несумњивог закључка да су оптужени као саизвршиоци починили предметно кривично дјело, мада је неспорно да су оптужени били у близини куће Р., а оптужени Л. и у близини куће Т. При овоме првостепени суд пропушта да исказ свједока М. М. супростави исказима свједокиња С. Р. и С. В.1, поготово што су свједоци исказивали различито и противрјечно. Пропушта се такође да се у образложењу побијане пресуде (страна 11. пасус 3.) наведе да је, поред убиства петоро цивила и тешког повријеђивања два цивила, извршено вишеструко сиповање једне женске особе од стране више лица мада је првостепеном пресудом неспорно утврђено постојање свих елемената кривичног дјела ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ. На овом мјесту је потребно напоменути да се кривично дјело из члана 142. став 1. КЗ СФРЈ може починити радњама које имају за посљедицу не само смрт, тешку тјелесну повреду и сиповање неког лица него и нападом на цивилно становништво, насеље, поједина цивилна лица, тешким нарушавањем здравља људи, наношењем великих патњи, пљачкањем имовине становништа и низом других радњи наведеним у овом члану.

Дакле, побијана пресуда је донесена уз битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 303. став 1. тачка ј) ЗКП-а јер не садржи разлоге о одлучним чињеницама, а дати разлози су противрјечни изреци пресуде, због чега се ни чињенично стање, за сада, не може прихватити као правилно и потпуно утврђено.

Обзиром да је првостепени суд починио поменуте битне повреде одредаба кривичног поступка на које је указано жалбом тужиоца исту је ваљало уважити, а побијану пресуду укинути на основу овлашћења прописаног одредбом члана 321. став 1. тачка а) и б) ЗКП-а и одредити одржавање претреса пред овим судом. На претресу пред овим судом ће требати отклонити поменуте битне повреде одредаба кривичног поступка, а у складу са правилима прописаним одредбом члана 323. истог законског прописа. Након тога, овај суд ће у својој пресуди оцијенити основаност и осталих навода изнесених у жалби.

Записничар
Софија Рибич

Предсједник вијећа
мр Вељко Икановић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић